

Київський університет імені Бориса Грінченка

Кафедра світової літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання літератури та світової художньої культури:

Методика викладання літератури

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.01 Українська мова та література

освітня програма: 035.01.04 Зарубіжна література та світова художня культура

Освітній рівень: другий (магістерський)

2020 – 2021

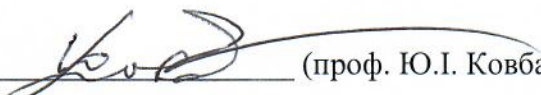
Розробник: *Ю.І.Ковбасенко*, професор кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук.

Викладач: *Ю.І.Ковбасенко*, професор кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від 15 січня 2020 року № 5

Завідувач кафедри

(підпис) _____ (проф. Ю.І. Ковбасенко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
«Зарубіжна література та світова художня культура»
15 січня 2020 р.

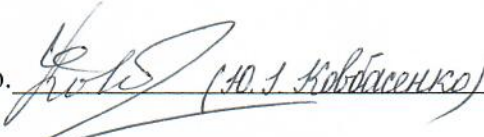
Гарант освітньої програми: (Ю.І. Ковбасенко)

Робочу програму перевірено
_____ 2020 р.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Заяць Л.І.)

Пролонговано:

на 20~~20~~/20~~21~~ н.р. («13» 01 20~~21~~ р., протокол № 6

на 20__/20__ н.р. _____ «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ «__»__ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Методика викладання літератури та світової художньої культури		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	120/4	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, у тому числі:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	50	
Форма семестрового контролю	Іспит	
Змістовий модуль «Методика викладання літератури»		
Курс	I	
Семестр	II	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, у тому числі:	60	
Аудиторні	16	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	15	
Самостійна робота	25	
Форма семестрового контролю	Іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання літератури та світової художньої культури: Методика викладання літератури» передбачає формування таких компетенцій:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-5	Здатність працювати в команді та автономно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК-5	Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті та захисту інтелектуальної власності на її результати
	ФК-8	Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення: правильна постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоепія.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання та розуміння	ПРН-3-1	Демонструвати глибокі знання в галузі гуманітарних наук, розуміти світоглядну роль гуманітаристики в розвитку світової цивілізації і власної країни.
	ПРН-3-7	Виявляти глибокі знання і розуміння сутності та принципів організації навчального процесу в закладах вищої освіти; типології навчальних занять, видів навчальної діяльності, форм, методів і технологій навчання; принципів і способів оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти.
	ПРН-3-8	Знати правові й етичні норми, які регулюють міжособистісні стосунки у професійних колективах.
Застосування знань та розуміння	ПРН-У-2	Демонструвати належний рівень володіння державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами.
	ПРН-У-4	Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
	ПРН-У-5	Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
	ПРН-У-7	Використовувати професійно профільовані знання із зарубіжної літератури та світової художньої культури, порівняльного літературознавства для дослідження перебігу та особливостей світового літературного процесу.
	ПРН-У-9	Використовувати професійно профільовані знання, уміння й навички в галузі педагогіки і психології вищої школи, методик викладання зарубіжної літератури та світової художньої культури для дослідження педагогічних явищ і процесів.
	ПРН-У-12	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
Формування суджень	ПРН-С-2	Цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

	Назва змістових модулів, тем Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна			Самостійна	Модульний контроль	Семестровий контроль
		Лекції	Семінари	Практичні			
Змістовий модуль І. Викладання літератури у вищій школі: концептуальні та методологічні аспекти							
1.	Вступ. Концептуальні та методологічні аспекти викладання літератури у вищій	2	2	4	12	2	-

	школі						
Змістовий модуль II. Викладання літератури у вищій школі: форми і види діяльності							
2.	Методичні аспекти викладання літератури у вищій школі	2	2	4	13	2	15
Усього		60	4	8	4	25	4
							15

5. Програма навчальної дисципліни

Лекція 1. Вступ. Концептуальні та методологічні аспекти викладання літератури у вищій школі (2 год)

Методика викладання літератури як наукова дисципліна. Своєрідність методики викладання літератури як науки, її складники і витоки розвитку. Зв'язок методики викладання літератури з іншими науками. Методи наукового дослідження.

Багатофункціональність літературознавчих дисциплін в системі освіти вищої школи. Зміст поняття «Літературознавчі дисципліни», його складники. Унікальний характер літературознавчих дисциплін у вузі: органічне поєднання в ньому науки і мистецтва.

Коротка історія методики викладання літератури в Україні (перші академії барокової доби, праці Івана Франка про учіння літератури, ідеї УНР та періоду українізації в 20–30-х роках ХХ ст., повоєнна доба, утвердження сучасної національної школи (від кінця 80-х рр. ХХ ст. й донині). Основні ідеї українських методистів (В. Неділько, Є. Пасічник, Н. Волошина та ін.)

Основні поняття: методика викладання літератури, літературознавчі дисципліни, функції методики, періодизація методики літератури.

Література:

1. Інгарден Р. Про пізнавання літературного твору. – Пер. з польськ. // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів : Літопис, 1996. – С.139–163.
2. Ковбасенко, Ю.І. *Нова парадигма літературної освіти в Україні крізь призму SWOT-аналізу* // П'яті Волошинські читання “Творча майстерня Ніли Волошиної у перспекції філологічного простору Нової української школи” : Тези доповідей Усеукраїнської науково-практичної конференції. 22–25 червня 2017 року. – Миколаїв, 2017. – С. 63–67. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19860>
3. Токмань Г. Українська літературна освіта: з погляду вічності й у контексті сьогодення / Ганна Токмань // Дивослово. – К., 2017. – Число 3. – С. 2–6.
4. Франко І. Конечність реформи учення руської літератури по наших• середніх школах // Зібр. творів: У 50 т. – Т. 26. – С. 320–331.

Змістовий модуль II. Викладання літератури у вищій школі: форми і види діяльності

Лекція 2. Методичні аспекти викладання літератури у вищій школі (2 год)

Методи навчання літератури у вузі. Університетська лекція, її різновиди, завдання, переваги і недоліки. Основні форми подання навчального матеріалу у вищій школі. Організація лекційних занять. Підготовка та структура заняття. Методика і техніка читання лекцій.

Семінарські і практичні заняття у вищій школі, види їх проведення. Діалогічність та дискусійність як основні засоби розвитку критичного мислення у студентів.

Проблемний і репродуктивний принципи засвоєння інформації. Етапи засвоєння нових знань.

Самостійна робота, її види і форми проведення.

Системи контролю та оцінювання знань у вищій школі. Основні принципи, методи і форми, види перевірки навчальної роботи студентів, критерії та норми, рейтингова система. Організація та контроль самостійної роботи студентів. Тестологія. Тестування та його різновиди. Тести навчальних досягнень. Місце тестування в системі перевірки та контролю студентських навчальних результатів. Диференційоване використання форм і методів перевірки знань.

Питання модернізації оцінювання навчальних досягнень.

Основні поняття: методи навчання, лекція, семінарське заняття, практичне заняття, самостійна робота, тестування.

Література:

1. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – Чернігів : РВК „Деснянська правда”, 2004. – 360с.
2. Касярум Н. В., Касярум О. П. Тестування як провідний метод діагностики рівня навчальних досягнень студентів / Н. В. Касярум, О. П. Касярум // Вісник Черкаського університету. – Черкаси : Вид-во ЧНУ, 2010. – С. 111–121.
3. Методика викладання української літератури у ВНЗ : Навчально-методичний посібник / [укладач Л. П. Пархета]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. – 199 с.
4. Наукові основи методики літератури : навч.-метод. посіб. / за ред. Н. Й. Волошиної. – К. : Ленвіт, 2002. – 344 с
5. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті / За ред. С. О. Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с.

Семінарські заняття

1. Методика викладання літератури у вищій школі: періодизація, основні ідеї
2. Культурологічні аспекти викладання літературознавчих курсів

Практичні заняття

1. Сучасні освітні технології викладання літературознавчих курсів
2. Інтернет-ресурси під час вивчення літературознавчих дисциплін
3. Складання плану-конспекту лекції
4. Модульно-рейтингова система оцінювання знань студентів

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень магістрантів

№ п/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	К-сть одиниць	Модулі 1-2
1.	Відвідування лекцій	1	2	2
2.	Відвідування семінарських та практичних занять	1	6	6
3.	Робота на семінарському	10	2	20

	занятті			
4.	Робота на практичному занятті	10	4	40
5.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Разом				128
Розрахунок коефіцієнта 128:60=2,1				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1.

Основні ідеї українських методистів
(Є. Пасічник, Н. Волошина та ін.) (12 годин)

Завдання:

Прочитати і законспектувати одну методичну працю (на вибір). Розкрити запитання:
Система поглядів на особливості літератури як виду мистецтва.
Основні методичні ідеї.
Основні методи і форми викладання літературознавчих дисциплін.

Основні поняття: методика, література як вид мистецтва, методи і форми викладання.

Література:

1. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативноінноваційна стратегія): Монографія. – К.: Освіта України, 2011.
2. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н.Й.Волошиної.- К.: Ленвіт, 2002.
3. Пасічник Е.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти.- К.: Ленвіт, 2000.
4. Семеног О. М. Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах. – Глухів. – 2005. – 89 с.
5. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: Екзистенціально-діалогічна концепція. - К.: Міленіум, 2002.

Тема № 2

Вивчення художніх літературних творів у родовій специфіці (13 год)

1. Специфіка вивчення епічних творів.
2. Специфіка вивчення ліричних творів.
3. Специфіка вивчення драматичних творів.
4. Специфіка вивчення літературно-критичних матеріалів.

Основні поняття: родова специфіка, епічні твори, ліричні твори, драматичні твори, літературно-критичні матеріали.

Література:

1. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За ред. доктора пед. наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н.Й.Волошиної.- К.: Ленвіт, 2002.

2. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу / Ситченко А. Л — К.: "Ленвіт", 2004. — 305 с.
3. Степанишин Б.І. Викладання української літератури в школі / Степанишин Б.І. – К.: Проза, 1995. – 254 с.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Визначення наукового поняття, яке досліджується	1 бал
2.	Добір достатньої кількості цитат та дотримання правил їх оформлення	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту навчальної діяльності. Виклад цитат у логічній послідовності.	1 бали
4.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	1 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	1 бали
Разом		5 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться за допомогою 2 контрольних робіт, що складається з тестування і розгорнутих відповідей на запитання. Кожна контрольна робота складається з 10 тестових завдань (10 балів) та розгорнутих відповідей на 2 запитання (5 і 10 балів відповідно). Максимальна оцінка 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Оцінка	К-сть балів	Критерії
Відмінно	25-24	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре	23-21	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре	20-18	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно	17-16	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо	15-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно	9-6	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно	5-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться спільно з дисципліною «Методика викладання світової художньої культури» відповідно до робочого навчального плану у вигляді врахування максимальної суми балів в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час встановлення суми балів враховується засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 2 кредитних модулів за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на практичних заняттях тощо) протягом семестру (див. 6.1). Вивчення дисципліни завершується іспитом у письмовій формі.

Максимальну кількість балів 128, набрану студентом за 2 семестр, за допомогою коефіцієнта 2,1 переводимо в показник допуску до іспиту (до 60 балів). Під час іспиту

студент може отримати до 40 балів.

Отриманий показник успішності за 100-бальною шкалою оцінювання переводимо в рейтингову шкалу оцінювання.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів на екзамені (письмова форма):

Екзаменаційний білет містить 3 теоретичні питання.

Відповідь на кожне питання оцінюється за 40-бальною шкалою залежно від рівня знань.

Результат письмового іспиту визначається шляхом ділення суми балів, отриманих за всі питання, на їхню кількість.

Рівень знань	Оцінка за 40-бальною шкалою	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	30 – 40	Відповідь студента: - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє здатність самостійно оцінювати різноманітні ситуації та робити власні висновки в разі неоднозначності характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	20 – 29	Студент дав досить повну та логічно обґрунтовану відповідь на Поставлене питання, але є недоліки: - незначні неточності при поясненні; - недостатньо розкритий предмет запитання, Основні поняття мають тезисний характер; - оформлення екзаменаційно ї роботи в цілому є

		акуратним, але містить виправлення; - окремі формулювання є нечіткими; є в наявності інформація, що не відповідає змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	10 – 19	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: - зміст відповіді свідчить про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання; - відповідь елементарна, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються питання; - відповідь викладена недостатньо аргументовано, не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок.
Незадовільний рівень	0 – 9	Студент взагалі не відповів на питання або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно алогічною.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Методика викладання літератури як наукова дисципліна.
2. Своєрідність методики викладання літератури як науки, її складники і витоки розвитку.
3. Зв'язок методики викладання літератури з іншими науками. Методи наукового дослідження.
4. Багатофункціональність літературознавчих дисциплін в системі освіти вищої школи.
5. Зміст поняття «Літературознавчі дисципліни», його складники.
6. Унікальний характер літературознавчих дисциплін у вузі: органічне поєднання в ньому науки і мистецтва.
7. Викладач літератури та його професійні уміння та якості.
8. Планування роботи викладача літератури.
9. Форми організації навчальної діяльності студентів. Аудиторна та позааудиторна робота.
10. Форми організації аудиторної роботи студентів з літературознавчих дисциплін. Їх специфіка.
11. Форми організації позааудиторної роботи з літературознавчих дисциплін. Їх специфіка. Літературні вечори, конференції, олімпіади.
12. Особливості самостійної роботи з курсу літератури.
13. Специфіка навчально-дослідницької та науково-дослідницької діяльності з літературознавчих дисциплін
14. Педагогічна практика студентів.
15. Методи навчання літератури у вузі.
16. Університетська лекція, її різновиди, завдання, переваги і недоліки.
17. Підготовка та структура лекції.
18. Методика і техніка читання лекцій.
19. Семінарські і практичні заняття у вищій школі, види їх проведення.
20. Діалогічність та дискусійність як основні засоби розвитку критичного мислення у студентів.
21. Проблемний і репродуктивний принципи засвоєння інформації.
22. Етапи засвоєння нових знань.

23. Самостійна робота, її види і форми проведення.
24. Системи контролю та оцінювання знань у вищій школі.
25. Основні принципи, методи і форми, види перевірки навчальної роботи студентів, критерії та норми, рейтингова система.
26. Організація та контроль самостійної роботи студентів.
27. Тестологія. Тестування та його різновиди.
28. Місце тестування в системі перевірки та контролю студентських навчальних результатів.
29. Диференційоване використання форм і методів перевірки знань.
30. Питання модернізації оцінювання навчальних досягнень.

VII. Навчально-методична карта дисципліни «Методика викладання літератури»

Разом: 60 год., лекції – 4 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 4 год., самостійна робота – 25 год., МК – 4 год., іспит.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Змістовий модуль I										
Назва модуля	Теоретичний курс інтермедіальності										
К-сть балів за модуль	63 балів										
Лекції	1										
Теми лекцій	Вступ. Концептуальні та методологічні аспекти викладання літератури у вищій школі										
Теми семінарських занять	Методика викладання літератури у вищій школі: періодизація, основні ідеї 1 б										
Теми практичних занять	Сучасні освітні технології викладання літературознавчих курсів 1 б			Інтернет-ресурси під час вивчення літературознавчих дисциплін 1 б				Складання плану-конспекту лекції 1 б			
Оцін. семін. та практик	2 семінари, 1 практик x 10										
Самостійна робота	Тема 1 (5 балів)										
Мод. контр. робота	25 б.										
Заг. кількість балів 128, коефіцієнт 2,1											
Підсумковий контроль	Іспит										

8. Рекомендовані джерела

Основна Концепції, програми, стандарти

1. Всемирная декларация о высшем образовании: подходы и практические меры <http://www.conf.sssu.ru/phorums/index.pht>
2. Державна національна програма "Освіта (Україна ХХІ століття)". – К.: Райдуга, 1994. – 67с.
3. Державні стандарти базової і повної середньої освіти. Базовий навчальний план основної і старшої школи. Проект // Освіта У країни. - № 1-2, 14 січня 2003р.-С.2-14
4. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) // Педагогічна газета.-2002.- №1.-С.2-4
5. Концепція літературної освіти в 12-річній загальноосвітній школі (Проект) / За ред Н.Й.Волошиної //Українська література в загальноосвітній школі. — 2002— №1.—С. 2—13.
6. Концепція літературної освіти в 11-річній загальноосвітній школі / Ніколенко О. М., Мірошніченко Л. Ф., Сулима М. М., Кавун Л. І., Таранік-Ткачук К. В. // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах: наук.-метод. та літ.-мистец. журн. – К.: Пед. преса, 2010. – № 10. – С. 10-20.
7. Методика викладання української літератури у ВНЗ : Навчально-методичний посібник / [укладач Л. П. Пархета]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. – 199 с.
8. Національна доктрина розвитку освіти // ІВсеукраїнський зїзд працівників освіти.- К., 2002. – С.137-155.
9. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / Упорядники: М. Ф. Степко, Я. Я. Болубаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабин. - Київ - Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. - 72 с.
10. Студент і закон: Збірник законодавчо-правових документів. - К.: Четверта хвиля, 1997. – 240 с.

Додаткова:

1. Василенко М.Д. Визначення інновацій та інноваційної діяльності в стратегії освіти і науки України // Проблеми освіти: Наук.-метод.зб./Кол.авт.-К.: Наук.-метод.центр вищої освіти, 2003.-Вип.31.- С.3-11.
2. Волошина Н.Сучасний урок літератури як дзеркало інтелектуального багатства і педагогічної культури вчителя //Всесвітня література та культура .-2003.-.№1 .-С.3-5.
3. Волошина Н. Й. Технологія вивчення літератури в умовах оновлення змісту освіти/Технології неперервної освіти: проблеми, досвід, перспективи розвитку: Збірник статей Всеукраїнської науково-практичної конференції. — Миколаїв: МФНаУКМА, 2002, — С. 242— 245.
1. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика: методологія та методика. Черкаси / А. В. Градовський. – Брама, вид. Вовчок О. Ю. – 2003. – 292 с.
2. Жила С. О. Вивчення української літератури у взаємозв'язку з образотворчим мистецтвом: Посібник для вчителя С. О. Жила. – Чернігів: РВК „Деснянська правда”, 2000.
3. Ковбасенко, Ю.І. *Нова парадигма літературної освіти в Україні крізь призму SWOT-аналізу* // П'яті Волошинські читання “Творча майстерня Ніли Волошиної у перспекції філологічного простору Нової української школи” : Тези доповідей Усеукраїнської науково-практичної конференції. 22–25 червня 2017 року. – Миколаїв, 2017. – С. 63–67. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19860>
4. Ковбасенко, Ю.І. *Антична література : підручник для студентів* . К., 2016.<http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/15676>

5. Ковбасенко, Ю.І. *Зарубіжна література епохи Просвітництва*. К., 2016.
<http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16371>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna_mowa_uk/index.php?page=rm28_01

<http://metodportal.net/taxonomy/term/28>